

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานใดๆ จุดมุ่งหมายสูงสุด คือ ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการจัดการ ซึ่งในปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ คน หรือ บุคคล นับว่ามีความสำคัญเป็นอันดับสูงสุด และหากพิจารณากระบวนการบริหารในหน่วยงาน หรือองค์การทั่วไป ก็ถือว่าการบริหารงานบุคคล เป็นหัวใจของการบริหาร เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหน่วยงาน หรือ องค์การขึ้นอยู่กับคน ในบรรดาสิ่งปลูกสร้าง อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ หรือเงิน แม้จะมีพร้อมสมบูรณ์เพียงใด หากแต่คนในหน่วยงาน หรือองค์การนั้น ไม่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย หรือขาดขวัญกำลังใจที่จะร่วมมือกันปฏิบัติงานในหน้าที่ หน่วยงาน หรือองค์การนั้น จะไม่สามารถดำเนินภารกิจ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ (สมพงษ์ เกษมนสิน, 2521)

การบริหารงานบุคคล เป็นการจัดระบบ ระเบียบ และดูแลให้บุคคลทำงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด งานบริหารบุคคลเป็นงานที่สลับซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในแต่ละประเภทการ (สมคิด ภัตสรประสิทธิ์, 2527) และการบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ กิงส์เบอรี (Kingsbury, 1957) ได้กล่าวไว้ว่า “การบริหารงานบุคคลเมื่อพิจารณาในทุกแง่มุมแล้วจะพบว่า เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของการบริหาร” และเมกกินสัน (Megginson, 1968) ได้กล่าวยืนยันไว้ว่า “มนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการบริหารถึงแม้ว่า คุณค่าของมนุษย์จะเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ และไม่สามารถใช้หลักเกณฑ์กำหนดคุณค่าได้เช่นเดียวกับวัตถุ หรือสินค้าอื่นได้ แต่ก็ยังถือว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีคุณค่า และเกียรตินิยม” ประสิทธิภาพของการทำงานของบุคคล จะเกิดขึ้นและคงอยู่ได้ก็ด้วยความสามารถของนักบริหาร ในอันที่จะนำทางและเสริมสร้างสถานะการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ถ้าหน่วยงานหรือ องค์การใดขาดบุคคลที่มีสมรรถภาพ หรือมีแต่บุคคลที่ไม่ได้การฝึกฝน อบรมมาอย่างเพียงพอแล้ว ก็เชื่อว่า

แผนการที่ดี หรือการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินจำนวนมากนั้นจะไม่สามารถทำให้ การบริหารงานขององค์การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างสมบูรณ์ (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2519) ที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าถ้ามีบุคคล พอสมควร มีความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่การงาน และมีการจัดการที่ดีแล้วโอกาสที่บุคคลจะทำงานให้ได้ผลและประหยัด ย่อมง่ายขึ้นเป็นอันมาก เพราะบุคคลเป็นผู้รวบรวมสารสนเทศ คัดสินใจดำเนินการ ก่อให้เกิดการผลิต การจัดการ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (บรรจง ชูสกุลชาติ , 2533)

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นจะประสบผลสำเร็จในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าด้านใด ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัย สำคัญ และกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคน คือกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการสร้างคนให้มีความรู้ และมีทักษะในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ความว่า

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนระดับละ 3 ปี

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความ ค่อนข้าง ความสนใจ และความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบภาระงาน และอาชีพตามสมควรแก่วัย

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด และความสนใจเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อเพียงพอ ต่อการประกอบภาระงาน และอาชีพที่ตนถนัดทั้งอาชีพอิสระ และรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบภาระงาน และอาชีพ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข

สุจินต์ วิศวรารานนท์ (อ้างถึงใน สุโขทัยธรรมาราช, 2526) ได้แบ่งความสำคัญของการมัธยมศึกษาออกเป็น 2 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1) ความสำคัญของการมัธยมศึกษาต่อการพัฒนาบุคคล

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีส่วนในการสร้างคุณลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนสามารถ ดำรงชีวิตได้อย่างดี เป็นที่ยอมรับของสังคมมีความรู้ความสามารถที่ประกอบอาชีพเลี้ยงตนได้ เป็นผู้มีความประพฤติดี จริยธรรม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักรักษาสุขภาพของตนเองและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2) ความสำคัญของการมัธยมศึกษาต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

การมัศึกษามีความสำคัญต่อความมั่นคงทางสังคมและการเมือง เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษา ที่วางรากฐานทางความคิด และความประพฤติของวัยรุ่น เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เป็นประชาชนที่มีบทบาททางการเมืองอย่างเต็มที่ และถูกต้องในอนาคต ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นจุดหมายหลัก หรือเป็นวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพด้านสติปัญญา โดยเน้นที่กระบวนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย และอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีความสุข รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียม กับประเทศในประชาคมโลก ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนโดยมุ่งพัฒนาให้ผู้จบการศึกษา มีลักษณะดังต่อไปนี้

1) มีสุขภาพร่างกายที่เติบโตสมวัย สมบูรณ์ แข็งแรง รักการออกกำลังกาย รักความสะอาด และร่าเริงแจ่มใส

2) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้และเข้าใจภาษา ศิลปวัฒนธรรม ของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน และประชาคมในโลก

3) มีเจตคติ จรรยาบรรณและมีมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านทักษะอาชีพ และการบริหารจัดการ

4) มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ อดทน เสียสละ อดทน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีลักษณะประชาธิปไตย และร่วมมือกับผู้อื่นได้

5) รักชาติและภูมิใจในความเป็นไทยและท้องถิ่น รวมทั้งรู้จักใช้ อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมสามัญศึกษา , 2539)

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายดังกล่าว กรมสามัญศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา แบ่งเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1) การกำหนดนโยบายและชี้แนวปฏิบัติในโรงเรียน โดยผู้บริหารเป็นผู้วิเคราะห์นโยบายจากหน่วยเหื่อนำมาวางเป็นนโยบายของโรงเรียน พร้อมกำหนดแนวปฏิบัติไว้ชัดเจน ให้ถือปฏิบัติสามารถเข้าใจได้ตรงกันและนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

2) กำหนดกรอบของแผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม ตามนโยบาย

3) กำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม โดยพัฒนาองค์การ และจัดตั้งเป็นคณะกรรมการทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ตามนโยบาย แผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม โดยสามารถควบคุม ตรวจสอบ ติดตามงานได้ทุกระยะจนกว่างานจะสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ

4) กระตุ้น เร่งรัดให้ผู้รับผิดชอบ ดำเนินงานไปตามกำหนด เวลาของแผน

5) การติดตาม และนิเทศ ผู้บริหารจำเป็นต้องควบคุมติดตามดูแลและนิเทศ เพื่อให้งานเป็นไปตามแผน และโครงการ

6) การประเมินผลงานเพื่อการประชาสัมพันธ์ และรายงาน โดยที่ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดรูปแบบ และแนวการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ประชาสัมพันธ์ และการรายงานผลต่อประชาชน จังหวัด และกระทรวง (กรมสามัญศึกษา , 2538)

กัญญา สาร (2519) ได้กล่าวถึงภารกิจในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาว่ามีงานที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่

1) การสอน และการพัฒนาการใช้หลักสูตร

2) การบริหารกิจการนักเรียน

3) ความสัมพันธ์กับชุมชน

4) การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน

5) การบริหารอาคารสถานที่และบริเวณ

6) การจัดองค์การและโครงสร้างของโรงเรียน

7) การบริหารการเงิน และธุรการต่าง ๆ

การที่โรงเรียนมัธยมศึกษา จะดำเนินการกิจ หรือจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้นั้น บ่มขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคคลเป็นสำคัญ เพราะการบริหารงานบุคคลก็เพื่อผลสำเร็จของงานจากข้อมูล ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัด เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ปีการศึกษา 2538 ปรากฏผลดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย , 2539)

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความสามารถทางภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 55.03 ความสามารถทางภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 30.40 ความสามารถทางคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละร้อยละ 30.39 ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 43.48 ความสามารถทางการงานอาชีพ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 40.79 ความสามารถทางสังคมศึกษา คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 45.07 ความสามารถทางพลานามัย คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 60.41 ความสามารถทางการคิดและแก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 39.19 และคุณลักษณะทางคุณธรรม ค่านิยม คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.87

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ความสามารถทางภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 46.27 ความสามารถทางภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 34.64 ความสามารถทางคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 32.03 ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 45.38 ความสามารถทางการงานและพื้นฐานอาชีพ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 58.34 ความสามารถทางสังคมศึกษา คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 50.84 ความสามารถทางพลานามัย คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 56.24 ความสามารถทางการคิด และแก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 40.29 และคุณลักษณะทางคุณธรรม ค่านิยม คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 75.90

จากข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัด เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ดังกล่าว จะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ในรายวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษานั่นเอง

จากลักษณะดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบในการบริหารภารกิจของโรงเรียน มีความสนใจที่จะศึกษาว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนเป็นอย่างไร มากน้อยเพียงใด เพื่อได้ข้อสรุป ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางนำไปพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

2) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

1.3 ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 83 คน ครูผู้สอน 984 คน

2) ตัวแปรที่จะศึกษา

(1) ตัวแปรด้านสภาพปัจจุบันการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งศึกษาขอบข่ายกระบวนการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย ด้านการจัดหาบุคคล ด้านธำรงรักษาบุคคล ด้านการพัฒนาบุคคล ด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน

(2) ตัวแปรด้านปัญหาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการบริหาร ประกอบด้วย ด้านคนหรือบุคคล ด้านการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์

(3) ตัวแปรด้านข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งศึกษาทั้งขอบข่ายกระบวนการบริหารงานบุคคล และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการบริหาร ประกอบด้วย ด้านการจัดหาบุคคล ด้านการธำรงรักษาบุคคล ด้านการพัฒนาบุคคล ด้านการให้บุคคลพ้นจากงานด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา แนวทางแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย และถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา และตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

- 1) สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่จริง หรือดำเนินอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย
- 2) ปัญหา หมายถึง ข้อขัดข้อง หรือเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
- 3) การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ได้แก่ การจัดหาบุคคล การธำรงรักษามูลค่าบุคคล การพัฒนาบุคคล และการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งการใช้ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการบริหาร ได้แก่ คนหรือบุคคล การบริหารจัดการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ด้วย
- 4) บุคคล หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย
- 5) การจัดหาบุคคล หมายถึง การดำเนินการทุกอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา เริ่มตั้งแต่การวางแผนกำลังคน การสรรหา การเลือกสรร การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การบรรจุแต่งตั้ง
- 6) การธำรงรักษามูลค่าบุคคล หมายถึง การดำเนินการทุกอย่าง เพื่อให้บุคลากร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และให้บุคคลปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนให้นานที่สุด ประกอบด้วย การปรุมนิเทศ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การนิเทศงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง การจัดทำทะเบียนประวัติ การเสริมสร้างวินัยและการร้องทุกข์ การจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล การบำรุงขวัญกำลังใจ สภาพความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- 7) การพัฒนาบุคคล หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างเพื่อปรับปรุง เสริมสร้างคุณภาพของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ดีขึ้น ประกอบด้วย การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
- 8) การให้บุคคลพ้นจากงาน หมายถึง การให้บุคคลหมดหน้าที่ และหมดสิทธิ์ที่จะได้รับเงินเดือนในตำแหน่งนั้นของหน่วยงานนั้น เช่นการลาออก การย้าย การโอน การเกษียณอายุราชการ การถึงแก่กรรม การถูกให้ออก หรือไล่ออก เนื่องจากถูกลงโทษทางวินัยเป็นต้น
- 9) การดำเนินงาน หมายถึง การจัดการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคล

10) งบประมาณ หมายถึง เงินบำรุงการศึกษา เงินอุดหนุนการศึกษา เงินงบประมาณ และเงินอื่น ๆ

11) วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก ครุภัณฑ์ รวมทั้งยานพาหนะ และเครื่องสื่อสาร

12) ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

13) ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูสายงานปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) กรมสามัญศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษาและการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาได้